

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός ανδρώνεται ήμα
δείξω πώς δι' ορβάνται την
αλήθειαν—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 30 ΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΗ 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 320

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Οι πολιτικοί κριτικοί των θεών.
Γ. ΒΑΣΙΛΟΓΙΑΝΝΗΣ. Λόγος επί της φιλοσοφίας—Ο φι-
λοσοφίας.
ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ. Νομισματικά πα-
ράξενα.
Γ. Ν. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ. Γενικά. Εργασίες και τοίς
Εργασίας (συνέχεια).
Γ. ΑΒΑΖΟΣ. Στον Κάθε (τέλος).
Κ'. Από τον Έξω κόσμο—Τι Τέχνη και η Έπι-
στήμη.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Βάση-Λάκης.
ΠΑΡΑΓΡΑΦ. ΚΙΑ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΚΟΙΝΗ ΓΝΩ-
ΜΗ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΛΟΓΟΙ ΚΙ' ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Ο ΦΑΤΙΛΑΤΑΣ

Τὸ παραμῦθι ποῦ εἶπε τὸ μικρὸ τ' ἀγόρι
στὴ μικροῦλα φίλῃ του ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ παρα-
μῦθια τὰ συνειδημένα. Ὅμως γιὰ τὰ παι-
δάκια φάνταζε παράξενο, γιομάτο πόθους καὶ
τρομάρες, καθὼς φαντάζονταν τὰ παραμῦθια
στὰ παιδιὰ.

Ὁ μικρὸς, ὀχτὼ χρονῶν παλημαράκι ξεπε-
ταχτό, εἶχε ἀκούσῃ τὸ παραμῦθι ἀπ' τὴ γριὰ
παραμυθιοῦ γιὰ τὸ μὲτ' ἑλπί μ' ἄλλα πολλά.
Κ' ἡ παραμυθιοῦ τοῦ ἄφησε χρόνους, καὶ τοῦ
ἄφησε τῶν παραμυθιῶν τῆς τὴν κληρονομιά.
Ποδητὴ καὶ πολυτίμητη στοῦ μικροῦ γιου τοῦ
τὴ φαντασία.

Καὶ τώρα ἦρθε αὐτὸς ἀκροατὴ νὰ δείξῃ
τὴ σοφία του. Ἦρθε καὶ θαυμαστή. Κ' ἦταν ἡ
γειτονοπούλα ἡ συνομήλική, τῶν παιγνιδιῶν
του ἡ μπιστευμένη συντροφιά.

Γονατιστὴ, χωρὶς πνοὴ τὸν ἀκροάστηκε ἡ
μικρή. Κι' αὐτὸς περήφανος, ἀντρεϊμένος,
εἶπε τὸ παραμῦθι του σὰ νῆλεγε ἱστορία ἀλη-
θινή. Τέλος, κ' ἐκείνη ποῦ τὸ προτάκουγε,
καὶ τοῦτος ποῦ μ' ἐπίσημη φωνὴ τὸ ξεφω-
νοῦσε, μένανε σιωπηλοὶ καὶ κοιτάζονταν μὲ
μάτια ποῦ μεγάλωσαν κ' εἶχαν ἀλλάξῃ, μ'
ἓναν τρόπο, τὴ θωριά τους. Λησμονήσαν καὶ
τὰ παιγνίδια κι' ὅλα τους.

Ἀξαφὰ ὁ μικρὸς ἔσκυψε καὶ πῆρε τὸ
σπαδάκι του τὸ ψεύτικο, ποῦ εἶχε παρατήρη-
σιν ἀπὸ τὸ παραμῦθι παίζοντας. Ἀμίλητος,
τὸ ζώστηκε μ' ὁρμή. Ἐπειτα φέρεσε τὴν πε-
ρικεφαλαία τὴν ἀστραφτερή ἀπὸ τ' ἀσημό-
χαρτὰ τῆς Ἀκόμα δὲ μιλοῦσε, κ' ἔδειχνε
σκοπὸ μεγάλο στὴν ἀπόφασή του.

— Τί θὰ κάμῃς; δεισιμαμένη τὸνὲ ρώ-
τησε ἡ μικροῦλα.

— Θὰ φέρω... θὰ φέρω πολλὰ μακρὰ!
Θὰ πάω στὴ γῆρα τοῦ Δράκου τοῦ βασιλιᾶ!

— Ναί, ἀλλὰ θὰ βρῇ σὺ δρόμο σου ἓνα
τρανὸ ποτάμι...

— Θὰ τὸ σκίσω μὲ τὸ σπαθί μου καὶ θὰ
τὸ περάσω!

— Θὰ βρῇς ἓνα μεγάλο δάσος ἔπειτα, με-
γάλο!

— Θὰ κόψω ὅλα τὰ δέντρα καὶ τ' ἀγκά-
θια του καὶ θὰ περάσω!

— Θὰ βρῇς κ' ἓνα βουνὸ θεώρατο...

— Θὰ τὸ τρυπήσω... μὲ μιὰ χτυπιὰ θὰ
κάμω δρόμο καὶ θὰ βρῶ!

— Ἐπειτα, ποῦ θὰ φτάσῃς;

— Στὸ παλάτι τοῦ Δράκου τοῦ βασιλιᾶ
μὲ τὰ χρυσὰ καὶ τὰ διαμάντια...

Ἡ μικρὴ τώρα θαυμάσθηκε. Μὲ μάτια
ποῦ σπινθοβολοῦσαν κινεῖται τὸ φίλο της. Τὸν
εἶδε σὰ θεὸ προσεῖα τῆς. Ἀρεμάστηκε ἀπὸ τὸ
λαμὸ του, κόλλησε τὸ πρόσωπό της στὸ δικό
του, κ' εἶπε:

— Ὁχι! θάρρῳ κ' ἐγὼ μαζί σου! Μὴ
μ' ἀφήσῃς μοναχὴ! Πᾶρε με κ' ἐμένα συν-
τροφιά σου! Θέλω κ' ἐγὼ νὰ ἰδῶ τὸ παλάτι
τοῦ Δράκου τοῦ βασιλιᾶ!

Ὁ φίλος γέμισε καὶ τὴν εἶδε προστατευ-
τικά.

— Καλὰ, εἶπε, θὰ σὲ πάρω. Ἐλα κ' ἐσὺ
μαζί μου.

— Τί θὰ κάμῃς ἔπειτα, ἅμα φτάσουμε;

— Θὰ μποῦμε καὶ θὰ σκοτώσουμε τὸ
Δράκο τὸ βασιλιᾶ.

— Ἐπειτα;

— Θὰ λευτερώσουμε τὴν Πεντάμορφη,
ποῦ τὴν ἔχει σκλαβωμένη.

— Καὶ τί θὰ τὴν κάμῃς, ἅμα τὴ λευ-
τερώσουμε;

— Θὰ τὴν πάρω γὼ γυναῖκα μου, τε-
λείωσε ὁ μικρὸς.

Κ' ἔβλεπε περήφανος τὴ φίλῃ του.

— Ὁχι, δὲ θέλω νὰ τὴ λευτερώσουμε!
Θὰ τὴν ἀφήσουμε 'κεῖ σκλαβωμένη!

Ἐκλαίγε ἡ μικροῦλα καὶ θύμωνε μαζί.

Ὁ σύντροφός της τὰ εἶχε χάσῃ. Δὲν ἤξερε
πὼς νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

— Καλὰ, καλὰ, μὴν κλαῖς. Σὲ γέλασα.
Δὲ θὰ τὴ λευτερώσουμε. Θὰ τὴν ἀφήσουμε
'κεῖ σκλαβωμένη.

— Ναί, εἰπ' ἐκείνη. Κι' ἄφινε τὰ δάκρυά
της νὰ λάμπουν.

Ἐπειτα εἶπε πάλι, ἀφοῦ ξεθάρρωσε:

— Δοιπόν, ἀφοῦ δὲ θὰ τὴ λευτερώσουμε,
γιατὶ νὰ σκοτώσουμε τὸ βασιλιᾶ...

— Ναί, ἀλήθεια. Δὲ θὰ τὸν σκοτώσουμε.

— Καὶ δὲ θὰ περάσουμε τὸ βουνὸ καὶ τὸ
ποτάμι...

— Ὁχι.

— Καὶ θὰ μείνῃς 'δῶ μαζί κ' οἱ
δύο μας...

— Ναί!

Ἡ μικροῦλα χτύπησε τὰ χέρια καὶ ξεφύ-
γησε. Καὶ χύθηκε καὶ τοῦ πῆρε τὸ σπαθί τοῦ
φίλου της χωρὶς ἀντίσταση.

Ὁ μικρὸς ὁ φαρλαῖος εἶχε παραδόσῃ
μαζί μὲ τ' ἄρματα καὶ τὰ ὄπριά του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

Εἶμαι παλαιὸς ἀναγνώστης τοῦ «Νουμά». Κα-
τὸν καμαρώνω, διότι δὲν ἀρνέιται κανένα ἀπὸ τὰ
ἰθνηκὰ ἢ κοινωνικὰ ζητήματα, χωρὶς νὰ τὸ ἐξετάσῃ
ἀπὸ τὴν ὀρθὴν ὄψιν του, χωρὶς νὰ μᾶς πῇ τελευ-
τὰ τὴν ἀμερόληπτη γνώμη του. Περιεῖνω λοιπὸν
νάκούσω τί ἰδίᾳ ἔχει γιὰ τὸ περίφημο νομισματικὸ
ζήτημα, ποῦ ἔχει καταγγίλῃ Καλλιχάντζαρος στὸ
τόπο μας: καθε Σταυροῦ φουντάνει, καὶ ξεθυμαίνει
κατὰ τὰ Φῶτα. «Τοῦ Σταυροῦ καὶ δῖσε, τοῦ
Σταυροῦ καὶ λύσε»—ἔλεγον οἱ παλαιοὶ ναυτικοὶ
μας, ὅταν ἐδόλευν μὲ τὰ ἱστιόφρα. Τώρα, ποῦ
δουλεύουν μὲ τὸν ἀτμὸ, καὶ δὲν ἔχουν πολλὴν
ἀνάγκη νὰ δένουν τὸν χειμῶνα, μποροῦμε νὰ τοὺς
πάρουμε τὴν παροιμία τους καὶ νὰ τὴ μεταφέρουμε
στὴ δημοσιογραφία. «Τοῦ Σταυροῦ ἀρχισε»... νομι-
σματικὰ ἄρθρα, γιὰτὶ τότε μὲ τὴν κίνηση τῶν ἐσο-
δεῶν ἀδειάζουν ἀπὸ διαθήσιμα χρήματα τὰ ταμεία
τῶν Τραπεζῶν—καὶ τοῦ Σταυροῦ πάψε ταν, γιὰτὶ
κατὰ τὸ Γεννάρη λύνονται τὰ κομποδίσματα τῶν
ἐπαρχιωτῶν καὶ τὸ χρέος ξαναγγιρίζει στὴν πρω-
τεύουσα. Κάθε τέτοια ἐποχὴ, ὅλοι, σοφοὶ καὶ ἄσο-
φοι, παλαιοὶ καὶ νέοι, ὅσοι κάνουν τὸν οἰκονομολόγο,
ἔχουν πέρασῃ ἐδῶ, καὶ λένε τὸ μακρὸ τους καὶ τὸ
κεντὸ τους. Δὲ μποροῦσε ταχα κανεὶς ἀπὸ τοὺς φί-
λους μας, ποῦ ἔχουνε, μὲ τὰ καινούργια φῶτα τῆς
ἐπιστήμης, μελετήσῃ τὰ οἰκονομολογικά, νὰ μᾶς
φωτίσῃ σ' αὐτὸ τὸ περίφημο νομισματικὸ μας ζή-
τημα;

Εἶμαι κ' ἐγὼ κάπως πρακτικὸς οἰκονομολόγος.
Κ' ἔχω τὴν ἀστείαν συνήθειαν νὰ διαβάζω ὅχι μόνον
οἰκονομολογικὰ ἄρθρα, ἀλλὰ καὶ κατὰ νούμερα
ποῦ δημοσιεύουν τακτικώτατα οἱ ἐφημερίδες, ἀν καὶ
μετρημένοι εἶναι οἱ πελάτες τους ποῦ τὰ διαβά-
ζουν. Τὰ νούμερα αὐτὰ εἶναι αἱ συνοπτικαὶ κατα-
στάσεις καὶ οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν Τραπεζῶν. Γιὰ νὰ